

Mystisk smitta på sjukhemmet

Vad är det för mystisk hudsjukdom som härjar bland personalen på Boxholms sjukhem? Är det den gula stafylococken som orsakar vätskande blåsor på händer, armar och rygg på 18 personer?

— Det blir först knölar som värker, sedan utvecklas de till vätskefyllda blåsor, berättar Ingegerd Andersson, som genomgått tio penicillin-kurer utan resultat.

Arbetsgivaren och hygienöverläkaren Barbro Isaksson avvaktar den provtagning som gjordes i onsdags i förra veckan.

Ingegerd Anderssons fackförbund, Kommunals avd 47, har skrivit 18 arbetsskadeanmälningar.

— Men arbetsgivaren håller på sju anmälningar, säger Ulf Persson, arbetsmiljöansvarig ombudsman på Kommunal avd 47 i Linköping. De hävdar att dessa sju inte varit sjukskrivna, men sjukskrivningen är inte något kriterium för utredning om eventuell arbetsskada.

Sidan 13

— Tett är här vi gått och varit oroliga för den här smittan bland personalen. Vår oro har nonchalerats, säger Ingegerd Andersson och Annika Efraimsson

Mystisk sjukdom hos personalen

BOXHOLM (ÖC)

Nästan hälften av personalen på Boxholms sjukhem har besvär med en mystisk hudinfektion. De drabbade får knölar och blåsor och vårdcentralen i Mjölby har konstaterat att det finns s k gula stafylokocker i såren.

Ingegerd Andersson fick blåsor på händerna för ett år sedan, och har trots tio penicillin-kurer fortfarande kvar dem.

Landstingshälsan genomför nu en omfattande bakteriologisk undersökning för att utreda orsaken till personalens problem.

För drygt ett år sedan började Ingegerd Andersson plötsligt att få blåsor på händerna. Hon arbetade då som städerska, men också tidvis som biträde, på sjukhemmet i Boxholm.

— Det blir först knölar som värker, sedan utvecklas det till vätskefyllda blåsor, berättar hon vid köksbordet hemma i sitt hus.

Hon är sjukskriven i dag, det har hon varit i sammanlagt åtta månader under det gångna året.

— Jag har ätit tio penicillin-kurer på ett år, men det har inte hjälpt. Nu går jag på hudkliniken i Linköping, hoppas de kan hitta på något bra.

Ingegerd Anderssons arbetskamrat, Annika Efraimsson sitter också med vid köksbordet. Även hon är sjukskriven. Orsak: Återkommande blåsor på händerna.

— Nu har 18 av de 40 som arbetar på sjukhemmet fått sådana här blåsor, förklarar hon.

Dålig information

Blåsorna uppträder oftast på ryggen, i ansiktet eller på händerna. Alla som drabbats har anmält det som arbets-skada. Sjukskrivning har bara varit aktuellt för dem som haft blåsor på händerna.

— Hos några av oss har läkarna konstaterat att det finns gula stafylokocker i blåsorna, men sedan har vi inte fått veta något mera, säger Annika Efraimsson.

Båda är de mycket kritiska mot sjukhemmets ledning som de tycker har varit snåla med information.

— Vi är oroliga! Vad är det som sprider sig bland personalen? Varför biter inte penicillin?

— Det var först i onsdags, efter över ett år med de här besvärerna bland personalen, som landstingshälsan började göra en ordentlig provtagning, berättar de.

Bara personal

De mystiska blåsorna tycks bara drabba personalen. Både patienter och de anställdas anhöriga har klarat sig från att bli smittade.

Men Ingegerd Andersson tror att hon fått smittan från en patient.

— När jag arbetade som biträde hade jag hand om en patient med omfattande infektioner. Enligt våra arbetsledare fanns det ingen ökad smittrisk, så vi arbetade som vanligt — det vill säga utan handskar ibland.

— Strax efteråt dök blåsorna upp, berättar Ingegerd Andersson lite tveksamt.

Både hon och Annika Efraimsson är lite oroliga för vad chefer och arbetskamrater skall säga när de framträder i tidningen.

Ingegerd Anderssons vardag är komplicerad nuförtiden. Hon är rädd för att smitta man och barn och har alltid handskar på sig i hushållsarbete.

— Försök rulla och steka köttbullar med plasthandskar på så får ni se hur lätt det är.

JOHAN SIEVERS

I ett år har vi gått och varit oroliga för den här smittan bland personalen. Vår oro har nonchalerats, säger Annika Efraimsson (t v) och Ingegerd Andersson

Provtagning ska ge besked

— En noggrann bakteriologisk undersökning pågår. Innan den är klar är det omöjligt att avgöra varifrån blåsorna kommer, säger hygienöverläkare Barbro Isaksson.

Hon är försiktig med att dra några slutsatser av de hudinfektioner som drabbat personalen på sjukhemmet.

— Det är en märklig infektion eftersom den bara tycks drabba personalen. Smittan har inte förts vidare till vare sig patienter eller anhöriga enligt de uppgifter jag har fått, säger hon.

— På beskrivningen låter det inte som en stafylokockinfektion, men vi håller på med en ordentlig bakteriologisk undersökning för att utreda vad det är.

Undersökningen innefattar odlingar från sår, näsa och svalg på den drabbade perso-

nalen och några patienter.

Det finns många typer av den aktuella gula stafylokocken, förklarar Barbro Isaksson. De flesta är helt ofarliga och förekommer normalt på huden.

Därför kan till exempel en bläsa orsakad av virus också vara infekterad med stafylokocker.

Men det finns också elaka varianter av bakterien. De har en större sjukdomsalstrande förmåga och kan dessutom vara mycket motståndskraftiga mot penicillin.

— Det är mycket möjligt att grundorsaken till personalens hudbesvär är något annat än stafylokocker, och då hjälper inte penicillin alls. Stafylokocken är bara något som råkar finnas med i såret, förklarar Barbro Isaksson.

— Men det är bara spekulationer, först när odlingarna är klara om cirka två veckor kan vi säga något säkert. Och då skall personalen få information.

JOHAN SIEVERS

18 arbetsskador anmällda

BOXHOLM (ÖC)

att den ansvarige läkaren i

— Jag förstår om tjejerna är

Fastighetens underhåll och

18 arbetsskador anmälda

BOXHOLM (ÖC)

Ingegerd Andersson och Annika Efraimsson är inte ensamma om sina problem. De har 16 olyckliga arbetskamrater. Kommunals avd 47 har skrivit 18 arbetsskadeanmälningar där alla har samma symptom.

Antalet arbetsskadeanmälningar har blivit ett diskussionsämne mellan landstinget och facket.

— 18 personer är en anmärkningsvärt hög siffra, säger Ulf Persson, som är arbetsmiljöansvarig ombudsman på Kommunals avd 47 i Linköping. Det är nästan 50 procent av personalstyrkan i Boxholm.

Ulf Persson gör gällande att arbetsgivaren ligger på sju av dessa anmälningar då dessa personer inte sjukskrivits.

— Vi har en annan uppfattning, säger Ulf Persson. Sjukskrivning kan inte var något kriterium för en utredning om eventuell arbetsskada.

Han har skrivit till landstingets personal- och förhandlingsnämnd om detta. Den 30 oktober träffas parterna för förhandlingar.

Ulf Persson hävdar också

att den ansvarige läkaren i Boxholm inte gjort anmälan direkt till inspektionen, vilket är emot lagen.

Torbjörn Andersson, chef för landstingshälsan i västra sjukvårdsdistriktet, har en annan uppfattning om handläggningen.

— Grundregeln är att försäkringskassan vidarebefordrar anmälningarna till yrkesinspektionen. Sedan får vi på landstingshälsan kopior, säger Torbjörn Andersson som i övrigt inte vill kommentera arbetsskadeanmälningarna.

Stormöte

Det var landstingshälsan som tog initiativ till det stormöte som hölls den 27 september och som bl a resulterade i ett beslut om provtagning på samtliga drabbade ur personalen och vissa patienter.

Torbjörn Andersson håller med om att det är stor andel ur Boxholmspersonalen som har hudbesvär, som kanske kan klassas som "sjukhussjuka".

— Vi har i våra kontakter med personalen främst genom våra företagssköterskor märkt onormalt många personer med dessa besvär, säger han diplomatiskt.

Benny Sköld är administrativ chef på såväl Boxholms sjukhem som Slomarps sjukhem i Mjölby.

— Jag förstår om tjejerna är oroliga men låt oss avvakta den laboratorieundersökning som landstingets smittskyddsöverläkare Barbro Isaksson gör. När den är klar om två veckor samlar vi hela personalen för en fullständig information om undersökningens resultat.

Benny Sköld ser helst att problemen på Boxholms sjukhem inte beskrivs i Correspondenten. Det skapar bara "onödigt oro".

Svarta maskar

Många vill göra en koppling mellan personalens besvär med det "sjuka hus" som sjukhemmet är inrymt i. Bland annat har man upptäckt svarta maskar i väggarna.

— Det finns ingen koppling mellan husets bristande underhåll och personalens problem, säger Benny Sköld som trädde till som chef för sjukhemmet i somras.

Fastighetens underhåll och skötsel är ett mångårigt diskussionsämne mellan landstinget och hyresvärden, Boxholms kommun.

— Vi har krav på hyresvärden bl a på att man justerar ventilationen, bekräftar Benny Sköld.

Enligt uppgift har landstinget planer på att hålla inne med hyran till Boxholms kommun?

— Ingen hyresstrejk är aktuell, svarar Benny Sköld. Sådana diskussioner förs så gott som dagligen med fastighetsfolket. Jag har svårt att få gehör för mina synpunkter på fastighetsunderhållet här på Slomarp också, trots att det är landstingsägt.

När skyddsingenjör Torbjörn Andersson får samma fråga svarar han att en hyresstrejk inte är utesluten i framtiden, om förhandlingarna med kommunen går trögt.

ANDERS JACOBSSON

— Nu har hälften av personalen på sjukhemmet fått likadana blåsor som jag, säger Ingegerd Andersson som varit sjukskriven i åtta månader för sin stafylokockinfektion

Läkare avfärdar kritiken

Tystnad om smitta i Boxholm

— Orimligheter och felaktigheter. Så kommenterar Jan Levander, läkare på sjukhemmet i Boxholm, de senaste dagarnas uppmärksamhet kring en eventuell smitta bland personalen. Men de anställda sluter upp kring sina arbetskamrater som kritiserat sjukhemmets läkare.

— De har vårt fulla stöd!

Debatten rasar vidare och ord står mot ord. Frågor och anklagelser kretsar alltmer kring personalens oro det gångna året, och vad arbetsgivaren gjort för att dämpa den. Kring den eventuella smittan är det tyst.

Sidan 30

Foto: GÖRAN BILLESON

Jan Levander, läkare på sjukhemmet i Boxholm, tillbakavisar kritiken

Sjukhemmet i Boxholm

Personalen enig i kritiken

BOXHOLM (ÖC)

— Ingegerd Andersson och Annika Efraimsson gjorde helt rätt när de berättade för Correspondenten om våra problem med hudinfektioner.

Personalen på dagavdelningen på Boxholms sjukhem ger sina sjukskivna arbetskamrater helhjärtat stöd.

I tisdags framträdde de båda och berättade om personalens årslånga besvär med blåsor och plitor. Nästan hälften av de anställda har haft någon form av besvär, och de har anmält det som arbetsskada eftersom de tror att de har blivit smittade på jobbet.

Skrivits för mycket

När Correspondenten på onsdagen besökte Boxholms sjukhem blev det först kalla handen. Personalen vill inte tala med pressen, meddelade avdelningsföreståndare Tommy Renström.

— Det har redan skrivits för mycket om det här, var hans motivering. Det är olämpligt att gå ut i tidningarna nu när det är en utredning på gång.

Men så småningom visade det sig att personalen på dagavdelningen hade synpunkter som de ville framföra.

— Vi stöder Ingegerd Andersson och Annika Efraimsson. Det var bra att våra problem kom ut till pressen, säger

Foto: GÖRAN BILLESÖN

— Det har skrivits för mycket om sjukhemmet i Boxholm. Så motiverar avdelningsföreståndare Tommy Renström och sjukhemets läkare Jan Levander beslutet att inte låta Correspondenten tala fritt med personalen eller fotografera inomhus

fyra ur personalen som vill vara anonyma.

— Det är enda sättet för att det skall hända något, vi har gått och oroat oss i ett år nu, tillägger de.

Oron värst

Personalens fackombud Berit Eriksson berättar mer om den ångslighet som finns på arbetsplatsen.

— Alla är rädda för att få den typen av stora blåsor på fingrarna som drabbat Ingegerd Andersson. De är väldigt besvärliga och det tycks vara omöjligt att bli av med dem, säger hon.

När många av de anställda under året fått oförklarliga ut-

Correspondenten avslöjade förhållandena vid sjukhemmet i en rad artiklar

slag på kroppen så har oron växt.

— Även om det bara har varit småprickar så finns räd-

slan för att det skall utveckla sig till något värre.

Den spända stämningen har blivit ännu värre av att perso-

nalen inte fått några klara besked från arbetsgivaren.

— Vår oro har inte tagits på allvar, det är det som är det värsta, säger Berit Eriksson.

På frågan om det i botten ligger en djupare konflikt mellan personal och arbetsgivare vill ingen svara.

Dubbla stolar

De anställdas kritik rikts både mot landstingshälsan och mot sjukhemets läkare, Jan Levander.

— Till en början blev vi uppmanade av dr Levander att komma till honom på vårdcentralen med våra utslag. Men det kändes mycket konstigt att söka för en misstänkt arbetsskada hos en läkare som samtidigt är ens arbetsgivare.

Allt fler av de anställda sökte sig därför till landstingshälsan i stället som tog emot dem, men inte fann anledning att påbörja någon större samlad undersökning förrän för en vecka sedan.

Hållit ett öga

Bengt Vallerstedt, läkare på landstingshälsan, bemöter kritiken.

— Vår företagssköterska har hållit ett öga på utvecklingen på sjukhemmet under hela året. Det har varit få klagomål från personalen ända fram till för en månad sedan. Då fattade vi beslutet att genomföra den stora bakteriologiska undersökning som hygienöverläkare Barbro Isaksson nu är ansvarig för.

JOHAN SIEVERS

Läkare på sjukhemmet:

"Vi har inte gjort några fel"

BOXHOLM (ÖC)

— En ström av felaktigheter. Så karaktäriserar sjukhemets läkare Jan Levander de senaste dagarnas publicitet kring sjukhemmet och honom själv.

— Som alla läkare är jag bunden av min tystnadsplikt och kan därför inte bemöta anklagelser som rör enskilda personer. Men jag är redo att stå upp inför vilken domande instans som helst, jag har inte gjort något fel, understryker Jan Levander.

I gårdagens Correspondenten beskyldes han bland annat för att ha underlåtit att anmäla arbetsskador från personal på sjukhemmet som drabbats av hudbesvär. Dessutom har han och arbetsledningen enligt uppgift pressat personalen till att hålla tyst om att det fanns en misstänkt smitta.

Inte arbetsskador

— Jag har aldrig förbjudit personalen att tala med pressen. Jag har bara sagt att jag tyckte det var olämpligt, bemöter Jan Levander.

— Hela historien har fått orimliga proportioner, och jag vill understryka att ingen patient har drabbats av de aktuella hudbesvärerna.

Vad gäller arbetsskadeanmälningarna svarar han så här:

— Det är långt ifrån klart att det rör sig om arbetsskador, därför har jag heller inte skickat några anmälningar till försäkringskassan. Först när den pågående bakteriologiska undersökningen är klar kan

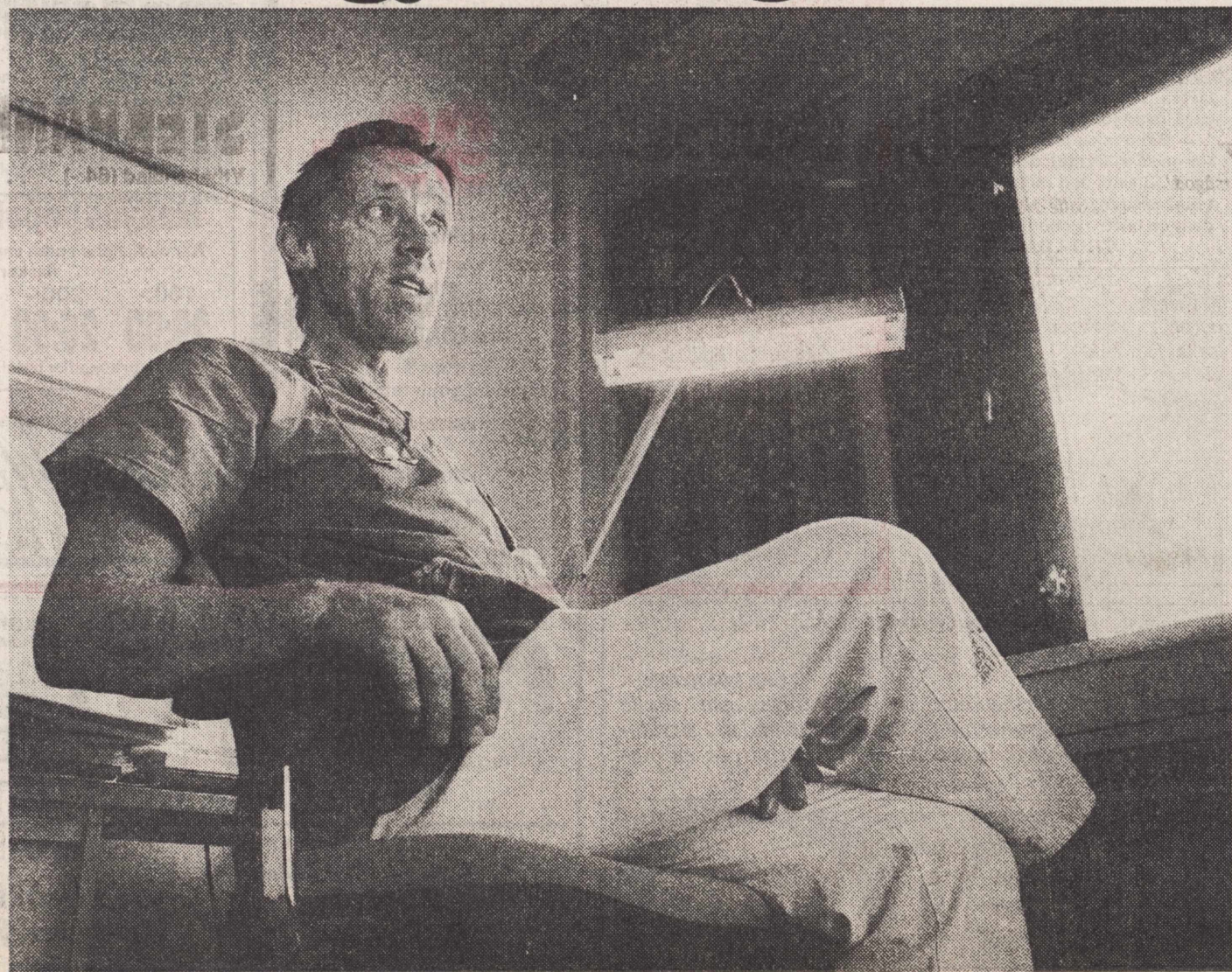

Foto: GÖRAN BILLESÖN

Som läkare är jag bunden av tystnadsplikten och kan inte bemöta anklagelserna, säger Jan Levander, läkare på sjukhemmet i Boxholm

jag bedöma om det finns underlag för en arbetsskadeanmälan.

Jan Levander är inte bara läkare på sjukhemmet, han är också vårdcentralens ende lä-

kare. När de anställda på sjukhemmet drabbades av hudbesvär uppmanade han dem att

och personalläkare samtidigt, säger Jan Levander. Bengt Vallerstedt, läkare på

Läkare på sjukhemmet:

''Vi har inte gjort några fel''

BOXHOLM (ÖC)

— En ström av felaktigheter. Så karaktäriserar sjukhemmets läkare Jan Levander de senaste dagarnas publicitet kring sjukhemmet och honom själv.

— Som alla läkare är jag bunden av min tystnadsplikt och kan därför inte bemöta anklagelser som rör enskilda personer. Men jag är redo att stå upp inför vilken dömande instans som helst, jag har inte gjort något fel, understryker Jan Levander.

I gårdagens Correspondenten beskylldes han bland annat för att ha underlåtit att anmäla arbetsskador från personal på sjukhemmet som drabbats av hudbesvär. Dessutom har han och arbetsledningen enligt uppgift pressat personalen till att hålla tyst om att det fanns en misstänkt smitta.

Inte arbetsskador

— Jag har aldrig förbjudit personalen att tala med pressen. Jag har bara sagt att jag tyckte det var olämpligt, bemöter Jan Levander.

— Hela historien har fått orimliga proportioner, och jag vill understryka att ingen patient har drabbats av de aktuella hudbesvären.

Vad gäller arbetsskadeanmälningarna svarar han så här:

— Det är långt ifrån klart att det rör sig om arbetsskador, därför har jag heller inte skickat några anmälningar till försäkringskassan. Först när den pågående bakteriologiska undersökningen är klar kan

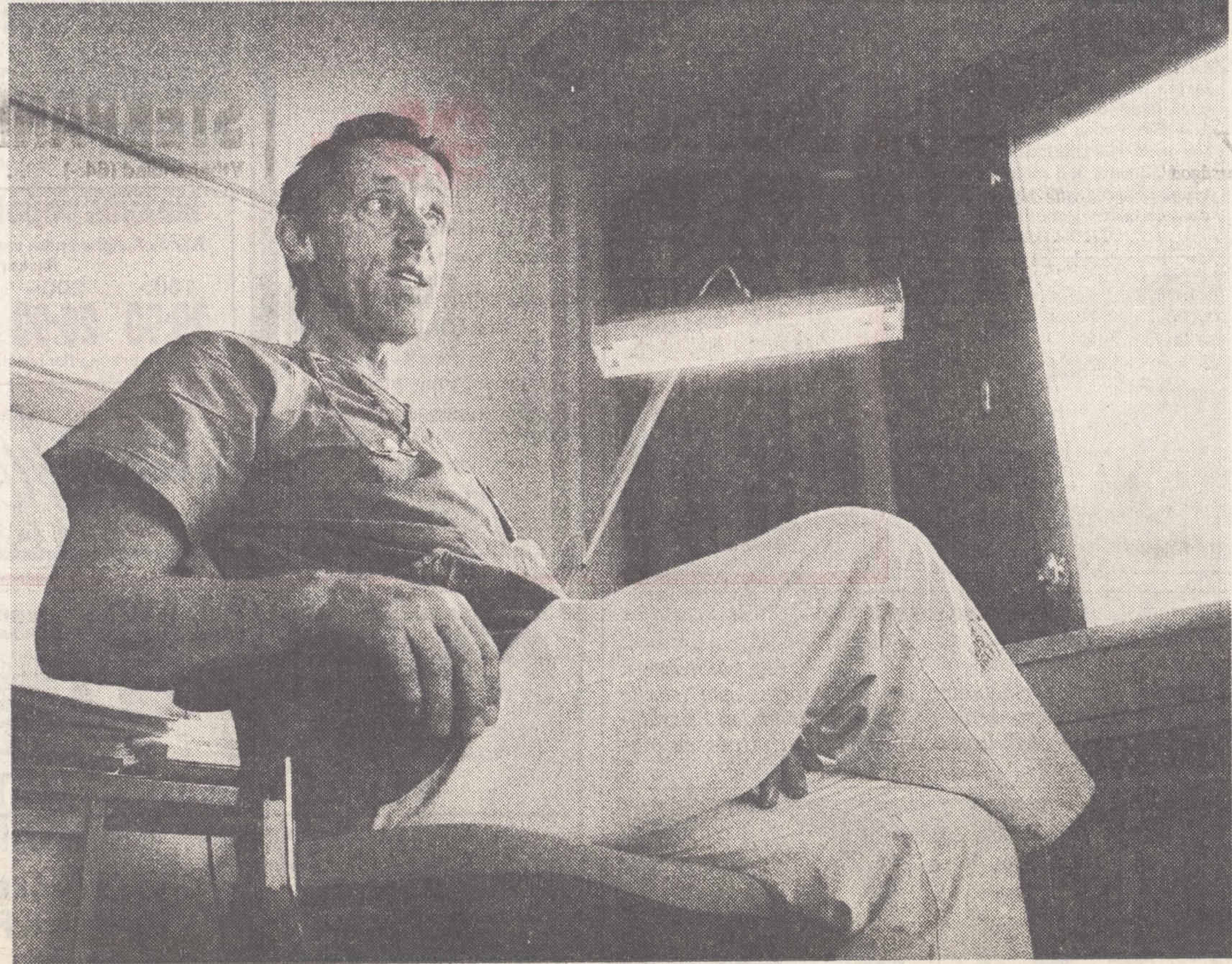

Foto: GÖRAN BILLESÖN

Som läkare är jag bunden av tystnadsplikten och kan inte bemöta anklagelserna, säger Jan Levander, läkare på sjukhemmet i Boxholm

jag bedöma om det finns underlag för en arbetsskadeanmälan.

Jan Levander är inte bara läkare på sjukhemmet, han är också vårdcentralens ende lä-

kare. När de anställda på sjukhemmet drabbades av hudbesvär uppmanade han dem att söka hjälp hos honom på vårdcentralen. Men personalen tyckte det var olustigt att besöka en läkare som också var deras arbetsgivare.

Hållit ett öga

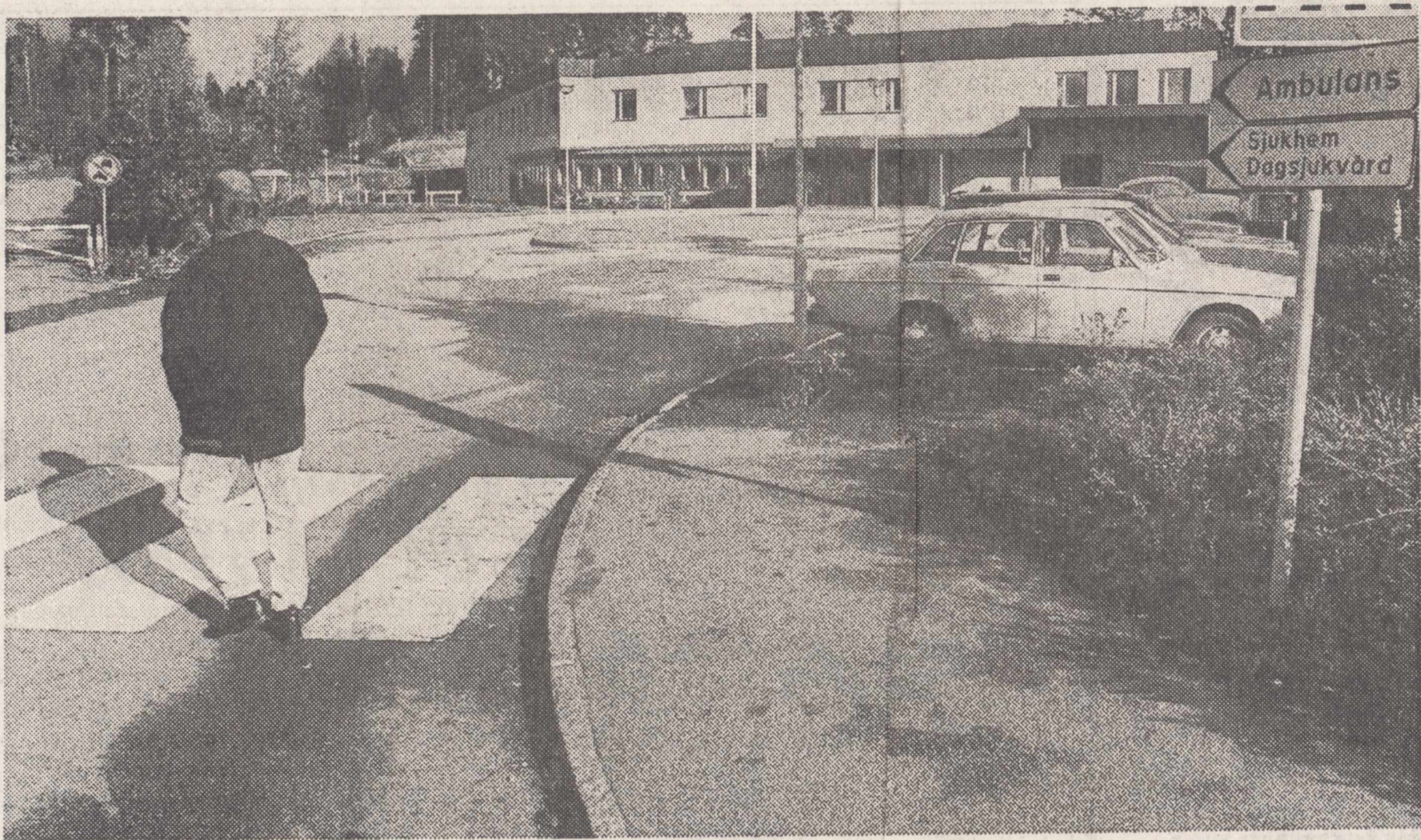
— Företagshälsovården kan inte sköta alla smååkommor, därför erbjöd jag dem att komma till mig. Men jag medger att det inte är en helt lyckad roll att vara arbetsgivare

och personalläkare samtidigt, säger Jan Levander.

Bengt Vallerstedt, läkare på landstingshälsan, bemöter kritiken.

— Vår företagssköterska har hållit ett öga på utvecklingen på sjukhemmet under hela året. Det har varit få klagomål från personalen ända fram till för en månad sedan. Då fattade vi beslutet att genomföra den stora bakteriologiska undersökning som hygienöverläkare Barbro Isaksson nu är ansvarig för.

JOHAN SIEVERS

Hudbesvären hos personalen på sjukhemmet i Boxholm beror inte på någon smittsam sjukdom, visar landstingshälsans undersökning

Ingen smitta i Boxholm

Personalens hudbesvär är fortfarande en gåta

BOXHOLM (ÖC)

Sjukhemspersonalens hudbesvär beror inte på någon smitta. Orsaken är fortfarande en gåta, men i går fick personalen på sjukhemmet i Boxholm ett lugnande besked: Det är ingen stafylokocksmitta som härjar.

På ett möte på sjukhemmet i går eftermiddag fick de anställda information om resultatet av den bakteriologiska undersökning av personal och patienter som landstingshälsan genomfört.

— Skönt att det inte är någon smitta som vi kan riskera att föra vidare till våra anhöriga, säger Annika Efraimsson.

Hälften drabbade

Hon är en av de två anställda vid sjukhemmet som i förra veckan berättade för Correspondenten om de hudbesvär som länge plågat personalen. I över ett års tid har de dragits med återkommande utslag och blåsor, en del så allvarliga att det lett till sjukskrivning. Nästan hälften av dagpersonalen, 18 av 40, har någon gång drabbats. Oron har varit stor för att det skulle röra sig om en farlig smitta, och sjukhusledningen beskyllades för att ha nonchalerat problemen.

Ingen smitta

För ett par veckor sedan genomförde landstingshälsan en omfattande provtagning på elva anställda och fem patienter. Syftet var att fastställa om

— Det är skönt att höra att det inte rör sig om någon stafylokocksmitta, säger Annika Efraimsson

problemen var orsakade av gula stafylokocker.

I går presenterades resultatet: Hudbesvären beror inte på någon sådan smitta.

Hudspecialist

Men personalens hudproblem finns kvar och därför måste man fortsätta att leta efter någon orsak.

— Vi skall koppla in en hud-

specialist för att få hjälp. En tänkbar orsak till problemen är överkänslighetsreaktioner mot tvättmedel eller diskmedel, säger hygienöverläkare Barbro Isaksson.

Sjukhemmets personal var lättad efter beskedet i går. — Det var befriande att höra att det inte är något farligt, säger Annika Efraimsson.

JOHAN SIEVERS

Säkerheten dålig på sjukhemmet:

Brandlarmet hörs inte överallt

BOXHOLM

Hur står det egentligen till med brandsäkerheten på sjukhemmet i Boxholm? Det befintliga brandlarmet går inte att höra i alla delar av sjukhemmet. Eftersom personalen nattetid är fåtalig innebär det risker för både personal och patienter. Samtliga inblandade parter är eniga om att förhållandena måste förbättras, men inte om vem som skall betala eller i vilken omfattning.

Den fastighet som sjukhemmet är inrymt i ägs av kommunen men hyrs av landstinget som även står för verksamheten. Det befintliga brandlarmet består av klockor som automatiskt börjar ringa vid brand. Problemet är att larmet inte hörs i alla utrymmen. I det rum där nattpersonalen vanligtvis brukar

uppehålla sig går det exempelvis inte att uppfatta brandlarmet. Något som medför risker för framför allt patienterna.

– Vi har uppmärksammat problemet vid våra skyddsronder och tagit upp saken med kommunens räddningschef. Om ingenting händer i ärendet kommer vi att tvingas kontakta yrkesinspektionen, säger Bo Larsson, som är huvudskyddsombud för de landstingsanställda i Boxholm, Ödeshög och Mjölby kommuner.

– Ett direktlarm till SOS-centralen i Norrköping är ett måste. Som det nu förhåller sig hörs inte larmet in till nattpersonalen, vilket medför risker både för dem själva och patienterna, säger räddningschefen Sven Broberg.

Då det befintliga larmet går får personalen själv ringa efter hjälp. Med ett direktlarm larmas räddningskåren automatiskt via SOS-centralen.

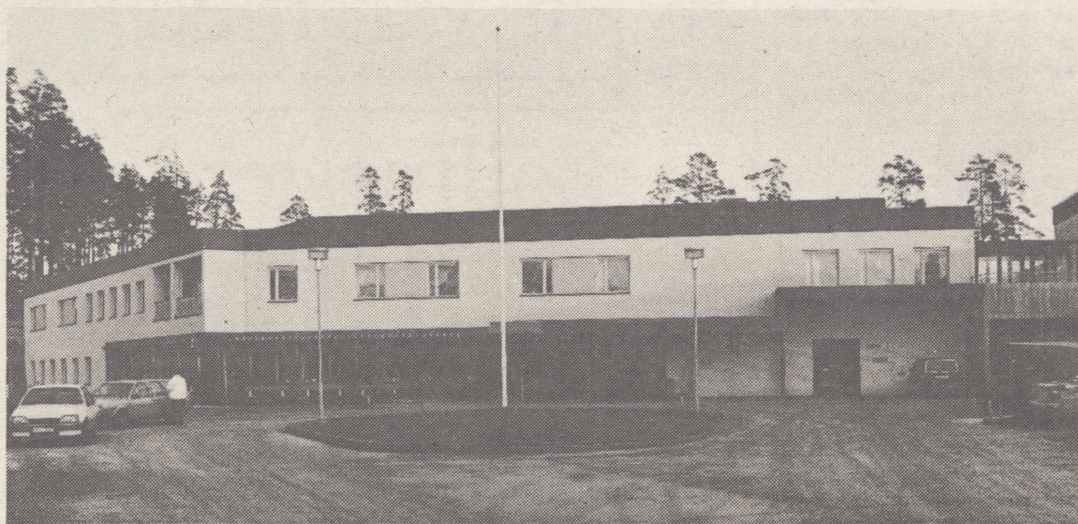
– Jag har kontaktat både kommunen och landstinget i ärendet. Ingendera parten har något emot att förhållandena förbättras. Man är emellertid inte överens om vem som skall stå för kostnaderna, menar Sven Broberg.

Själv kan han inte ålägga vare sig kommun eller landsting att montera in det önskade brandlarmet eftersom det befintliga larmet är godkänt vid besiktningen då hemmet togs i bruk för tio år sedan.

Brister

– Vi är medvetna om bristerna och jag har diskuterat saken med landstingets representant. Vi ser det båda som en viktig sak att komma till rätta med så fort som möjligt, säger kommunens byggnadsingenjör Urban Jansson.

Hur kostnaderna skall fördelas eller om kommunen överhuvudtaget är villig att bidra kan

Det befintliga brandlarmet på sjukhemmet i Boxholm är en säkerhetsrisk för både personal och patienter. I dag finns 28 vårdplatser på sjukhemmet.

han inte uttala sig om i nuläget.

– Det blir räddningschefens sak att föreslå vilka förbättringar som behöver göras. Se-

dan får landstinget och vi göra upp om kostnaderna, menar Urban Jansson.

Landstingets representant

Jan-Olof Karlsson var på onsdagen inte anträffbar för en kommentar.

Mats Amnell